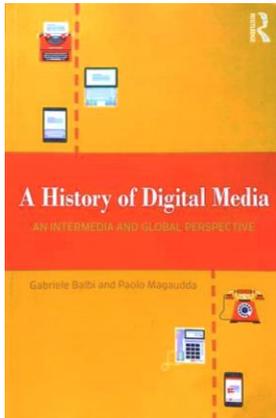


แนะนำหนังสือดีที่นำอ่าน



อาจารย์ ดร. โชคธำรงค์ จงจอหอ
สังกัด หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ติดต่อ chokthamrong@g.swu.ac.th
การอ้างอิง

Balbi, G. & Magaudda, P. (2018). A History of Digital Media : An Intermedia and Global Perspective. New York: Routledge

หนังสือเล่มนี้แต่งโดย Gabriele Balbi, ศาสตราจารย์ด้านการสื่อสารแห่งมหาวิทยาลัย Università della Svizzera italiana ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และ Paolo Magaudda รองศาสตราจารย์ด้านสังคมวิทยาแห่งมหาวิทยาลัย Padova ประเทศอิตาลี โครงสร้างของหนังสือ ประกอบด้วย คำนำ ประวัติของผู้เขียน สารบัญ สารบัญภาพ สารบัญตาราง สารบัญกรอบเนื้อหาพิเศษ (List of Boxes) กิตติกรรมประกาศ ตามด้วยเนื้อหาที่สำคัญจำนวน 6 บท ได้แก่ (1) บทนำ (2) เหตุใดจึงควรศึกษาประวัติศาสตร์ของสื่อดิจิทัลและควรศึกษาอย่างไร (3) คอมพิวเตอร์ : ในฐานะสื่อดิจิทัล (4) อินเทอร์เน็ต : ในฐานะสื่อดิจิทัล (5) โทรศัพท์มือถือ : ในฐานะสื่อดิจิทัล (6) การเปลี่ยนแปลงของสื่อแอนะล็อกไปเป็นสื่อดิจิทัล และ (7) บทสรุปของตำนานและเรื่องเล่าเกี่ยวกับการโต้ตอบต่อการครองอำนาจนำ (Counter-hegemonic) ในประวัติศาสตร์สื่อดิจิทัล จากนั้นจึงเป็นกัลานุกรมหรือ วิทยาการลำดับเวลา (Chronology) ภาคผนวก (Appendix) รายการคำย่อ (Acronyms) รายการอ้างอิง (References) และดัชนี (Index) ตามลำดับ โดยแต่ละบทจะมีเนื้อหาโดยสังเขป ดังนี้

ในบทนำ (Introduction) ซึ่งถือเป็นบทแรกของตำราเล่มนี้ โดย Balbi และ Magaudda ให้ภาพรวมของสื่อดิจิทัลจากการตีความสื่อดิจิทัลในเชิงประวัติศาสตร์ โดยผู้เขียนได้เริ่มให้คำนิยามของสื่อดิจิทัล จากนั้นจึงวิเคราะห์แนวโน้มที่สำคัญของการเปลี่ยนผ่านสู่ความเป็นดิจิทัล ผู้เขียนยังได้นำเสนอกระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่ความเป็นดิจิทัลของชิ้นงานต่าง ๆ ได้แก่ คนตรี หนังสือ ข่าว ภาพยนตร์ วิดีโอ การถ่ายภาพ วิทยุ และโทรทัศน์

ในบทที่ 1 ผู้เขียนใช้ชื่อบทว่า “Why Study the History of Digital Media and How?” โดยเขียนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงไปเป็นดิจิทัลซึ่งมีอิทธิพลต่อมโนทัศน์ของคนในสังคม โดยเริ่มตั้งแต่ทศวรรษที่ 1990 ซึ่งสื่อ

ดิจิทัลกลายเป็นหนึ่งสิ่งที่น่าหลงใหลที่สุดของมนุษยชาติ ไม่ว่าจะเป็นการออนไลน์ การโพสต์ การกดปุ่มขึ้นชอปปนเว็บไซต์หรือโซเชียลมีเดีย การแลกเปลี่ยนอีเมล และการรับส่งข้อความผ่านสื่อดิจิทัล

ในบทที่ 2 ผู้เขียนใช้ชื่อว่า “The Computer” ซึ่งเนื้อหาภายในได้กล่าวถึงบทบาทของคอมพิวเตอร์ในฐานะที่เป็น “แม่” ของสื่อดิจิทัล โดยแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 3 ยุคสมัย เริ่มจากยุคเมนเฟรมคอมพิวเตอร์ (The Mainframe Age) ซึ่งเป็นยุคที่คอมพิวเตอร์เป็นเพียงอุปกรณ์คำนวณและมีไว้ใช้ทำงานที่ซับซ้อนแทนมนุษย์ ต่อมาเป็นยุคคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (The Personal Computer Age) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่คนทั่วไปนำคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วจึงเชื่อมโยงกันจนกลายเป็นอินเทอร์เน็ต ต่อจากนั้นในปี 2012 ยอดขายคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลทั่วโลกลดลงจาก 351 ล้านเครื่อง เป็น 269 ล้านเครื่อง โดยผู้เขียนอธิบายว่าช่วงเวลาดังกล่าวว่าเป็นยุคหลังคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Post-PC Age)

ในบทที่ 3 ผู้เขียนใช้ชื่อว่า “The Internet” ซึ่งเนื้อหาภายในได้กล่าวถึงบทบาทของอินเทอร์เน็ตในฐานะที่เป็นสื่อดิจิทัล โดยผู้เขียนได้เริ่มอภิปรายถึงประวัติความเป็นมาของอินเทอร์เน็ตซึ่งเริ่มต้นขึ้นในทศวรรษที่ 1950 ในยุคสงครามเย็น และในทศวรรษที่ 1960 เกิดการพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มาจากบริบททางการเมืองและการทหาร หลังจากนั้นคอมพิวเตอร์จึงสร้างอิทธิพลต่อมนุษยชาติในแง่มุมต่าง ๆ ได้แก่ แง่มุมทางวิชาการ แง่มุมบริการจากรัฐ แง่มุมพาณิชยศาสตร์ แง่มุมทางสังคมและวัฒนธรรม

ในบทที่ 4 ผู้เขียนใช้ชื่อว่า “The Mobile Phone” ซึ่งเนื้อหาภายในได้กล่าวถึงปรากฏการณ์ที่คน “ธรรมดา” เริ่มมีโทรศัพท์มือถือซึ่งพัฒนาขึ้นภายใต้เทคโนโลยีเครื่องกลไฟฟ้า ต่อมาในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ได้เกิดการใช้โทรศัพท์บ้านและโทรศัพท์บ้านแบบไร้สาย หลังจากนั้นในทศวรรษที่ 1990 โทรศัพท์มือถือกลับมาได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงห่างจากโทรศัพท์บ้าน และกลายเป็นตัวบังคับที่ดีที่สุดของประสิทธิภาพการสื่อสาร โทรศัพท์มือถือ จากนั้นจึงเกิดเทคโนโลยีการส่งข้อความด้วย SMS และเทคโนโลยี 3G ที่เป็นปัจจัยต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของมนุษยชาติ

ในบทที่ 5 ผู้เขียนใช้ชื่อว่า “The Digitization of Analog Media” ซึ่งเนื้อหาภายในได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงไปเป็นดิจิทัลของอุตสาหกรรมสื่อในวงการต่างๆ อาทิ วงการดนตรี วงการภาพยนตร์ วงการถ่ายภาพ และวงการวิทยุ-โทรทัศน์ ผู้อ่านสามารถเข้าใจปรากฏการณ์ของเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งผลกระทบต่อสื่อแอนะล็อก และเห็นถึงแนวปฏิบัติที่ดีของอุตสาหกรรมสื่อในวงการต่าง ๆ ในการเปลี่ยนแปลงไปเป็นดิจิทัล

ในบทสรุปผู้เขียนใช้ชื่อว่า “Conclusion : Myths and Counter-hegemonic Narratives in Digital Media History” ซึ่งเนื้อหาภายในได้กล่าวถึง แนวคิดสำคัญในบทก่อนๆ ของหนังสือเล่มนี้ ซึ่งสะท้อนมุมมองทางทฤษฎีที่หลากหลายเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ของการเปลี่ยนแปลงไปเป็นดิจิทัล ทั้งนี้ผู้เขียนได้ยกเอาตำนานปรัมปราที่โดดเด่นอีกสามเรื่อง ซึ่งปรากฏในสถานที่และช่วงเวลาที่แตกต่างกัน โดยสรุปให้เห็นถึงสังขรณ์ของโลกว่าสื่อดิจิทัลเป็นพลังที่ไม่อาจต้านทานและมีคุณลักษณะที่เป็นสากล รวมถึงมีพลังอำนาจที่ก่อให้เกิดการ

เปลี่ยนแปลงในสังคมทั้งในแง่มุมมองที่สร้างสรรค์และอันตราย ประวัติศาสตร์ของสื่อดิจิทัลจึงสะท้อนพัฒนาการที่ไม่หยุดนิ่งและสะท้อนธรรมชาติแห่งวิวัฒนาการของมนุษยชาติ

หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับผู้ที่สนใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของสื่อดิจิทัล โดยเฉพาะนิสิต นักศึกษาและนักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์/สื่อสารมวลชน รวมไปถึงสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสื่อดิจิทัล อาทิ บรรณารักษศาสตร์/สารสนเทศศึกษา/การจัดการสารสนเทศ ที่ถือว่าสื่อดิจิทัลเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อมนุษยชาติและมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยผู้เขียนนำเสนอความเป็นมาของสื่อดิจิทัล ปรัชญาที่เป็นรากฐานของสื่อดิจิทัลซึ่งก่อให้เกิดสิ่งประดิษฐ์ ระบบ เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งนำเสนอแนวโน้มในอนาคตของสื่อดิจิทัลที่อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสื่อและสังคม รวมถึงการที่ผู้เขียนวิเคราะห์ถึงอำนาจของสื่อดิจิทัลที่สร้างผลกระทบต่อสังคมอย่างกว้างขวาง ผู้วิจารณ์เห็นว่าหนังสือเล่มนี้ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจในภูมิทัศน์ของสื่อดิจิทัลได้อย่างครอบคลุม แต่ละบทได้แสดงถึงวิธีการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์อย่างพิถีพิถันและนำเสนอมนทัศน์ของสื่อดิจิทัลอย่างละเอียด รวมทั้งมีกลวิธีการเขียนที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาเชิงประวัติศาสตร์ได้โดยง่าย อาทิ การใช้สารบัญชรอบเนื้อหาพิเศษ (List of Boxes) การใช้อนุกรมเวลา หรือ วิทยาการลำดับเวลา (Chronology) เป็นต้น นอกจากนี้ยังนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับสื่อดิจิทัลที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายหรือการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในบริบทของสังคมไทยได้ในอนาคต